

fordi den var fuldstændig ude af Stand til at gjøre Noget for sig selv. Saaledes er Arbejderbevægelsen opstaaet som en Følge af dette System hele Verden over, og saaledes er den opstaaet som en Følge af dette System herhjemme.

Jeg sagde, at Arbejderbevægelsen til Trods for alle de Bestyldninger, der fra dem, som se anderledes paa Sagen, ere blevne reiste mod den, gaar i absolut fredelig Retning, og det trøster jeg mig til at være i Stand til at kunne bedse. Hvad er nemlig bleven Følgen af, at Arbejderne have organiseret sig paa den af mig nævnte Maade? Følgen heraf er bleven den, at de have været i Stand til at regulere Forholdene, saaledes at Mestrene bedre, end de tidligere vare i Stand til, kunne beregne deres Forhold i Konkurrencekampen, bedre kunne opstille deres Beregninger, naar de skulle give Tilbud og afslutte Afford om Arbejde, fordi de vide, hvilken Løn Arbejderne ville forlange derfor. Der er ganske vist Enkelte, som ikke underkaste sig dette, som spekulere i Arbeidskræften og navnlig Indførelse af fremmed Arbeidskraft; men saadanne Undtagelser vil der uheldigvis altid være. Ellers har Arbejdsherrerne i Tidens Løb indset det Fornuftige i, at Arbejderne saaledes organiserede sig i Foreninger, og have fulgt deres Eksempel. Resultatet heraf er, at Arbejderne og Arbeidsgiverne i Forening, gennem deres Organisationer, have forhandlet med hinanden og bragt mangt et Tvistespørgsmaal, som opstod under den økonomiske Kamp mellem Kapital og Arbejde, ud af Verden, uden de uhyggelige Stridigheder, som det medfører, naar Kampen skal føres som her i den omhandlede Sag. At Bevægelsen end yderligere gaar i absolut fredelig og sund Retning, forekommer det mig at være et flaaende Eksempel, paa, at efter som disse Organisationer have udviklet sig mellem Mestre og Svende, saa have de efterhaanden ved privat Initiativ og navnlig ved Initiativ fra Arbejdernes Side faaet stiftet Voldgiftsretter, for hvilke de indaank de forskjellige Stridigheder, som fremkomme mellem dem, og for hvis Kjendelse de gjensidig forpligte sig til at høre sig. Det turde derhos være tilstrækkeligt Bevis for, at den Sagbevægelse, som er her hjemme, gaar i en absolut sund og fredelig Retning, at den er en Afspøning af den socialdemokratiske Arbejderbevægelse, i hvilken den har sin Grundvold, og med hvilken den staar i en nær Forbindelse. Det forekommer mig derfor fuldstændig uberettiget at paastaa, at vor Arbejderbevægelse har nogensomhelst anden Karakter.

Det Sag, hvorom her specielt er Tale, beder jeg ærede Medlemmer erindre — det er sikkert ikke Noget af dem ubekjendt — er et af de alleruheldigste stillede Haandværksfag. De beskæftige sig med at forferdige noget af det for Menneskene allermost Nødvendige, nemlig vort Fodtøj, men intet, tilnærmelsesvis intet andet Haandværksfag er saa let lønnet som netop dette. Dertil kommer, at deres Arbejdsforhold ere i allerhøieste Grad uheldige, idet Mestrene i dette Sag saagodt som alle have nedlagt Værkstederne, og Svendene derfor ere henvisste til at arbejde i deres Hjem. Der er sikkert mange af de ærede Medlemmer i dette Thing, som en eller anden Gang have været oppe i en fattig Stomagers Hjem, og jeg antager næppe, at de have modtaget noget ret behageligt Indtryk af dette som Hjem betragtet. Dette Haandværk er nemlig et af dem, som medfører nogen Urenlighed ved Arbejdets Udførelse, og dette, at en Svend, der maaste kun har et, maaste allerhøist to Værksteder, skal gjøre sin Leilighed til et Stomagerværksted, gjør, at hans Hjem bliver i allerhøieste Grad uhyggeligt. Til Trods for disse for dem saa uheldige Forhold, at de arbejde for en daarlig Løn, arbejde under meget daarlige Arbejdsforhold, ere spredte over hele Byen og ikke samlede paa Værksteder, som mange andre Arbejdere, har det dog lykkedes dette Sag at samle det store Flertal af Arbejdere indenfor deres Organisation. Det er lykkedes dem at danne en Forening og at faae Mestrene til i høiere Grad, end tidligere har været Tilfældet, og saa at slutte sig sammen i en Forening. Det er lykkedes dem at bringe Underhandling om mangt et Spørgsmaal til Afgjørelse gennem disse to Foreninger, Mestrenes og Svendenes. Det er lykkedes dem at faae oprettet en Voldgiftsret til Afgjørelse af Stridigheder mellem Mestre og Svende indenfor dette saa uheldige Fags Omraade. Det forekommer mig at være Bevis for, at dette Sag har arbejdet paa en saadan Maade, at det ikke fortjener, at de offentlige Myndigheder forfølge dem, som ere Medlemmer af dets Organisation. Ved Hjælp af denne Organisation lykkedes det Stomagersvendene i Foraaret at faae gennemført en Minimumsprisurant for Arbejde her i Byen, men da Arbejdet er saa forskjelligt i de forskjellige Forretninger — der stilles fra mange Runder store Fordringer; mange have ikke Raad til at stille nogensomhelst Fordring — er det en Selvfølge, at Prisuranten maa være forskjellig i de forskjellige Forretninger i Henhold til den Udførelse af Arbejdet, som